

Gasgrid Finland Oy

Keilaranta 19

02150 ESPOO

Asia

Verkonhaltijan verkkotoiminnan tuoton määrittämistä koskevien menetelmien vahvistaminen viidennelle 1.1.2024 - 31.12.2027 ja kuudennelle 1.1.2028 - 31.12.2031 valvontajaksolle.

Asianosainen

Gasgrid Finland Oy

Ratkaisu

Energiavirasto vahvistaa asianosaisen noudatettavaksi menetelmät verkonhaltijan verkkotoiminnan tuoton ja siirtopalvelusta perittävien maksujen määrittämiseksi valvontajakson aikana (liite 2) viidennellä 1.1.2024 - 31.12.2027 ja kuudennella 1.1.2028 - 31.12.2031 valvontajaksolla.

Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

Selostus asiasta

Energiavirasto on ennen vahvistuspäätöksen luonnoksen lausuttamista varannut tilaisuuden lausua menetelmien 1. suuntaviivoista (3.3.2023). Energiavirasto on lisäksi varannut tilaisuuden lausua vahvistuspäätösluonnoksesta liitteineen 13.10. julkisen kuulemisen kautta ja menetelmämuutoksista 1.12.2023 julkisen kuulemisen kautta.

Lisäksi vuonna 2022 menetelmien valmistelussa kuulemisen vaikuttavuuden syventämiseksi Energiavirasto perusti sidosryhmäneuvottelukunnan. Sidosryhmäneuvottelukunnassa menetelmäkehitykseen liittyvät näkökulmat ja huomiot virasto on huomioinut soveltuvin osin osana valvontamenetelmien kehittämistä vuonna 2023.

Virasto on tarvittavilta osin ottanut huomioon saamansa lausunnot osana suuntaviiva-luonnosten ja vahvistuspäätöksen menetelmien valmistelua.

Vahvistuspäätösluonnoksesta ja muutetuista valvontamenetelmistä kuuleminen

Sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain (590/2013) 12 a §:n mukaisesti Energiavirasto järjesti julkisen kuulemisen, jossa vahvistuspäätöksen kohteena olleille toiminnanharjoittajille, heidän asiakkailleen ja muille sidosryhmille varattiin mahdollisuus lausua näkemyksensä vahvistuspäätösluonnoksesta sekä sen sisältämien menetelmien sisällöstä.

Energiavirasto järjesti 13.10.2023 - 10.11.2023 ensimmäisen julkisen kuulemisen, jossa sidosryhmille varattiin mahdollisuus lausua näkemyksensä vahvistuspäätösluonnoksista hinnoittelun kohtuullisuuden valvontamenetelmiksi liitteineen. Lausuntopyyntö päätösluonnoksesta liitteineen julkaistiin valtion lausuntopalvelussa (lausuntopalvelu.fi).

Lisäksi Energiavirasto järjesti ajalla 1.12.2023 - 15.12.2023 toisen kuulemisen, joka koski ensimmäisen julkisen kuulemisen perusteella menetelmiin tehdyistä muutoksista. Lausuntopyyntö muutoksista julkaistiin lausuntopalvelussa.

Tiivistelmä saapuneista lausunnoista 13.10.2023 - 10.11.2023 kuulemiseen

Maakaasun siirtoverkkotoiminnan osalta menetelmiin ja vahvistuspäätösluonnokseen saapui yhteensä 4 lausuntoa lausuntopalvelun kautta. Energiavirasto julkaisi nettisivuillaan julkiset lausunnot.

Keskeisesti maakaasun siirtoverkonhaltijan sekä sidosryhmien lausunnoissa korostui näkemys, jonka mukaan sähköverkon arvostusperiaatteiden muutokset eivät takaa riittäviä taloudellisia edellytyksiä ylläpitää ja kehittää maakaasuverkkoa tulevaisuudessa.

Lisäksi lausunnoissa esitettiin erinäisiä muita kommentteja ja muutosehdotuksia menetelmän kohtuulliseen tuottoasteeseen sekä kannustimiin liittyen.

Tiivistelmä saapuneista lausunnoista 1.12.2023 - 15.12.2023 kuulemiseen

Maakaasun siirtoverkkotoiminnan osalta menetelmiin ja vahvistuspäätösluonnokseen saapui yhteensä 2 lausuntoa lausuntopalvelun kautta. Energiavirasto julkaisi nettisivuillaan julkiset lausunnot.

Erityisesti maakaasun siirtoverkonhaltijan lausunnoissa korostui näkemys, jonka mukaan lokakuun luonnokseen nähden tehdyt muutokset eivät paranna verkonhaltijoiden pitkän aikavälin investointikykyä erityisesti ehdotetut muutokset verrattuna nykykäytäntöön luoriskejä maakaasun siirtoverkon toimitusvarmalle ylläpidolle pitkäjänteisesti sekä toisaalta mahdollisuuden tukea vihreän siirtymän tarvitsemia investointeja. Lisäksi saapuneessa lausunnossa on esitetty, että verkon arvon jäädyttämisessä viraston esittämällä tavalla verkko-omaisuuden arvo jäädytettäisiin maakaasun siirtoverkkotoiminnolla vuoden 2016 hintoihin, jotka perustuvat jo merkittävän vanhaan hintatietoon.

Lisäksi lausunnoissa esitettiin erinäisiä muita kommentteja ja muutosehdotuksia menetelmän kohtuulliseen tuottoasteeseen sekä kannustimiin liittyen.

Perustelut

Asianosainen harjoittaa maakaasumarkkinalain mukaista luvanvaraista maakaasuverkkotoimintaa ja on siten maakaasumarkkinalain (587/2017) 3 §:n 9 kohdassa määritelty siirtoverkonhaltija.

Maakaasumarkkinalain 16 §:n mukaan verkonhaltijan on kohtuullista korvausta vastaan myytävä maakaasun siirtopalveluja verkkonsa siirtokyvyn rajoissa. Siirtovelvollisuuden edellytyksenä on, että siirrettävän tai jaeltavan maakaasun verkkoon syötön ja verkosta oton mittaus on etäluentajärjestelmän piirissä. Maakaasumarkkinalain 20 §:n mukaan verkkopalvelujen hinnoittelun on oltava kohtuullista.

Hallituksen esityksen maakaasumarkkina-asiaksi (HE 50/2017) perusteluissa on todettu, että monopoliasemassa olevalta verkkotoiminnalta tulee edellyttää hinnoittelun kohtuullisuutta. Peruseriaatteena on, että hinnoittelun tulisi vastata toiminnan kustannuksia. Toisaalta perusteluissa on todettu, että hinnoittelun tulisi turvata riittävä tulorahoitus ja vakavaraisuus. Tulot saisivat kattaa verkon ylläpidon, käytön ja rakentamisen kohtuulliset kustannukset sekä antaa sijoitetulle pääomalle kohtuulliseksi katsottavan tuoton.

Hallituksen esityksessä sähkö- ja maakaasumarkkinoita koskevaksi lainsäädännöksi (HE 20/2013) yleisperusteluissa todetaan, että maakaasumarkkina-asiassa markkinaolosuhteisiin vaikuttava sääntely kohdistuu erityisesti verkkotoimintaan. Myyjälle, joka on asiakaksiinsa nähden määräävässä markkina-asemassa, on säädetty velvoite toimittaa maakaasua kohtuulliseen hintaan maakaasun käyttäjille.

Sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvontaa koskevan lain (590/2013) 10 §:n mukaan Energiaviraston tulee päätöksellään vahvistaa menetelmät verkonhaltijan verkkotoiminnan tuoton ja siirtopalveluista perittävien maksujen määrittämiseksi valvontajakson aikana.

Vahvistuspäätös, jossa määrätään sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 10 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja menetelmistä, on voimassa kahden toisinaan seuraavan neljän vuoden pituisen valvontajakson ajan

Energiavirasto toteaa, että tämän vahvistuspäätöksen mukaiset menetelmät kattavat verkkotoimintaan sitoutuneen pääoman arvostuseriaatteen, verkkotoimintaan sitoutuneelle pääomalle hyväksyttävän kohtuullisen tuottoasteen määrittämistavan, ylijäämän korkoseuraamuksen laskentatavan, verkkotoiminnan toteutuneen oikaistun tuloksen määrittämistavan sekä näiden edellyttämän verkonhaltijan kirjanpidon mukaisen tuloslaskelman ja taseen oikaisun. Osana menetelmiä Energiavirasto vahvistaa myös kannustimet sekä niiden soveltamisessa käytettävät tavoitteet ja menetelmät, jotka tähtäävät riittävän investointitason toteutumisen, maakaasunjakelun laadun kehittämiseen ja verkkotoiminnan tehostamiseen sekä innovatiivisuuteen verkkotoiminnassa. Vahvistettavat menetelmät ja niiden yksityiskohtaiset perustelut on esitetty tämän päätöksen liitteessä 2. Nämä ovat sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 10 §:n mukaisia menetelmiä, joista hinnoittelussa noudatettavien menetelmien vahvistamista koskevassa päätöksessä voidaan määrätä.

Valvontalain (499/2023) 12 a §:n mukaan Energiaviraston on ennen valvontalain 10 §:ssä tarkoitettujen vahvistuspäätösten antamista järjestettävä julkinen kuuleminen, jossa vahvistuspäätöksen kohteena oleville toiminnanharjoittajille, heidän asiakkailleen ja muille sidosryhmille varataan mahdollisuus lausua näkemyksensä vahvistuspäätösten sekä niiden sisältämien menetelmien ja ehtojen sisällöstä. Energiaviraston tulee lisäksi julkaista valvontalaissa 10 ja 11 §:ssä tarkoitettuja vahvistuspäätökset.

Johtopäätökset vahvistuspäätösluonnosten kuulemisen perusteella

Energiavirasto on arvioinut vahvistuspäätösluonnokseen lokakuussa 2023 saatuja lausuntoja. Lausuntojen perusteella virasto päätti esittää vielä 1.12.2023 uusia muutoksia valvontamenetelmien sisältöön. Muutoksista järjestettiin julkinen kuuleminen ajalla 1.12.-15.12.2023.

Energiavirasto toteaa, että lopulliseen menetelmään joulukuun julkisen kuulemisen lausuntojen perusteella on tehty verkko-omaisuuden yksikköhintojen jäädyttämisen määrittelyyn tarkennuksia, jotka ovat perusteltuja valvontamenetelmien kokonaisuus ja maakaasumarkkinalainsäädännön vaatimukset, tavoitteet ja edellytykset huomioiden.

Energiavirasto katsoo, että vahvistettavat valvontamenetelmät muodostavat perustellun kokonaisuuden sekä täyttävät maakaasumarkkinasääntelyn vaatimukset, tavoitteet ja edellytykset ja hinnoittelun valvonnalle.

Sovelletut säännökset

Maakaasumarkkinalaki (587/2017) 3 § 9 kohta, 16 § ja 20 §.

Laki sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta (590/2013) 10 §, 12 §, 12 a §, 36 §, 38 §.

Lisätiedot

Lisätietoja antaa johtaja Veli-Pekka Saajo, puh. 029 5050 023.

Muutoksenhaku

Energiaviraston antamaan hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin laissa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) säädetään. Valituskelpoisella hallintopäätöksellä tarkoitetaan päätöstä, jolla asia on ratkaistu tai jätetty tutkimatta.

Hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään.

Valitusoikeudesta on erikseen tietoa valitusosoitus-liitteessä.

Liitteet	Valitusosoitus Valvontamenetelmät viidennellä 1.1.2024 – 31.12.2027 ja kuudennella 1.1.2028 – 31.12.2031 valvontajaksolla. Maakaasun siirtoverkkotoiminta. Perustelumuihistio maakaasun siirtoverkkotoiminta
Jakelu	Asianosainen
Tiedoksi	Sidosryhmäneuvottelukunta